

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedientja v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 215.

V Ljubljani, v petek 23. septembra 1898.

Letnik XXVI.

Izjava.

Vodstvo katoliško-narodne stranke v sporazumu s katoliško-narodnimi državnimi poslanci izreka svoje mnenje:

1. Sedajni politični položaj nujno zahteva, da slovenska delegacija izstopi iz vladne večine in si pridobi s tem faktično svobodo.

2. Slovenska delegacija naj bode na vse strani neodvisna, vse svoje delovanje ureja strogo po svojih načelih.

3. V vprašanih narodne ravnopravnosti naj slovenska delegacija tudi v bodoče postopa vzajemno z drugimi slovanskimi strankami.

4. Slovenska delegacija ne more glasovati za vladne nagodbene predloge, ker so narodnemu gospodarstvu naših pokrajin na kvar.

V resnih časih.

S tem naslovom objavlja »Edinost« članek, ki sicer iz družih razlogov nego mi, pride do istih sklepov glede postopanja naših državnih poslancev.

»Edinost« piše:

»Narod potrebuje našega dela, naše zvestobe, naše srčnosti, danes bolj, nego kedaj poprej, kajti naše položanje je danes žalostnejše, slabše in usodnejše, nego kedaj poprej! Rojaki dragi, ne varajmo se!

Že postopanje višjega sodišča v Gradcu, postopanje s shodom slovenskih županov, razne odredbe deželnega sodišča v Ljubljani — v Ljub-

ljani!! — imenovanje Nemca notarjem v slovenski Štajerski v jedini namen, da se spodnještajerska zbornica notarjev iztrže iz slovenskih rok — vse to so mejniki, ki markirajo sedanji sistem, ki je — stari avstrijski sistem, oni sistem, ki se zgraža že nad mislijo samo, da bi tudi Jugoslovani avstrijski mogli kedaj — živeti.

No, morda vidimo prečrno, kolikor se dostaje vsekupnosti naroda, morda dosežeta gospoda Robič in Ferjančič na sedanjih konferencah z ministerskim predsednikom, da jih bode isti zvesto poslušal, da vzame ad notam naše peticije in morda jima celo kaj — obljubi! Ako se izvenprimorski Slovenci hoté zadovoljiti s tem, mi jih nočemo motiti v njih »sreči«. Za nas primorske Slované pa treba zabeležiti žalostno dejstvo, da se političke razmere rapidno slabšajo od dne do dne. Slabo je bilo z nami pod Pretisom, veliko slabše pod Rinaldinijem, a sedaj je — še slabše. Verjemite, da ne pretirujemo. Ako ne verjamete nam, vprašajte le naše izkušene, trezne, pametne in računajoče moze, vprašajte naše Nabergerje, Goriupe, Kosce, Vatovce itd., in ti vam povedo prav gotovo, da od prvega trenutka konstitucionalne dobe sem nismo bili tržaški Slovenci še nikdar tako zapuščeni, kakor smo danes! Razmerje merodajnih činiteljev do slovenskega življa na tržaškem ozemlju je tako, da bi morali danes položiti orožje v obupni resignaciji, ako bi nas ne držala po koncu zavest, da smo se poboljšali sami, da smo sami iz sebe povzdignili svojo moralno kvaliteto.

Črno je naše političko obzorje, a — ako nas ne varajo znamenja — bode isto v bližnji bodoč-

nosti še temnejše. Rojaki, bodimo možje in le korajžno svojim pogledom resnici v obraz: fazi, nastopivši v naših razmerah z onim trenutkom, ko je lopov v Genevi prebol najplemeniteje žensko srce, tej fazi bode brez vsega dvoma efekt: popolna zmaga naših političkih in narodnih nasprotnikov!! A račun za vse ono, kar se je dogodilo te dni nepristojnega, poplačajo oni naši bedaki, ki so se dali zavesti po svojih kipečih čustvih do nezakonitih činov in ki že čakajo po temnicah svoje — obsodbe. Ne varajmo se, rojaki: dogodkov zadnjih dni ne bode sodil svet po njih vzrokih, ampak le po efekti. Zato je že preskrbljeno. V knjigi primorskega sistema smo bili od nekdaj črno označeni, a sedaj so slikarji sistema vzeli zopet čopič v roke, ga pomočili v črno in so dali »še jedno roko«.

Slovenski zastopniki izvenprimorskih pokrajin naj uredijo svoje postopanje kakor se jim vidi najbolje. Ako se povspnejo na višino vseslovenske politike, ako uredijo svoje postopanje po sistemu, kakor se nam kaže isti, ako ga motrimo z visokega stolpa velikih in vseukupnih narodnih interesov, potem bode dobro. Ako ne, pa — ne! Mi nočemo nikomur usiljevati svoje sodbe.

Ali našim primorskim zastopnikom moramo pa že povedati svoje mnenje kar naravnost, da bi bil nezmisel, parlamentarni anakronizem, ako bi zastopniki slovanskega življa v obmorskih pokrajinah ostali v vladni večini v časih, ko stojita sistem in isti slovanski živelj v strogi opoziciji drug proti drugemu in ko kažejo znamenja, da se ta opozicija — ostri! Naši ne smejo biti v vladni večini, ako je še kaj logike in morale v političkem življenju. Vemo, da bodo naši osam-

LISTEK.

Custos, quid de nocte!

Živela resnica!

I.

Slovenska Leonova družba je na zadnjem svojem občnem zboru sprejela predlog, da zbira gradivo za temeljito kulturno zgodovino slovenskega naroda, katero pokloni prej ali slej kot dovršeno delo svojim članom. Vsak pravi narodnjak se je brez dvoma razveselil te ideje, katere uresničenje bo narodu le v korist in ponos.

Znanega »Narodovega« sotrudnika, ki se podčrtava v časih S. K., v časih Sl. Kr., v časih — c itd. pa je ta novica tako vznemirila, da je v »Narodu« (št. 212. in 215., t. j. v soboto in v torek) objavil dva grozna članka »Slovenskim zgodovinarjem«. Ž njima se zaganja v dotični sklep Leonove družbe, kakor puran, ako zagleda pred seboj rdeč robec. Iz temnih, gromonosnih oblakov, katere je črnilo iz njegove mračne, meglene glave privleklo na potrpežljiv papir, švigajo žaroviti bliski strahovite nevednosti in neumnosti ter diabolčnega sovraštva do vsega, kar nosi krščansko ime.

Pred takimi črnimi oblaki, in naj se še tako kopičijo nad našimi glavami, se pač ne ustrašimo, a bliski so tako čarobno grozni, da bi človek kar

oslepel pred njimi, padel na tla in molil to nadčloveško neumnost in drznost.

Ne odzivali bi se takim gnjusnim izbruhom zblaznega človeka, ker tega ne zasluži, a pokazati hočemo le »Slovenčevim« čitateljem, do kake brezdanje podlosti in verskega sovraštva se je že pogreznil »Slov. Narod«.

Med drugim piše: »Doba pred vsprejetjem krščanstva je našega naroda junaška doba. Kakor so najboljši in najskrbnejši rimski cesarji najkrutejše zatirali in preganjali krščane, videč pogubnost krščanskih nauk za obstoj njihove države, kateri so izpodkopavali socijalni temelj, — istotako so tudi najboljši naši možje najsilnejše ustavljali se krščanstvu. Slutili so tudi ti prav. Prejšnje življenje je bilo zatrto, naš narod za dolgo časa uničen, izgubil je mnogo, mnogo; prejšnji močni rod začeli so tuje nazivati — sužnje... Divjost in grabežljivost graščakov je rasla, v duhovščini in v samostanih razvijalo se je čedalje večje razkošje in neomejena razuzdanost... Kmet je bredel po čedalje večji revii... tlaka, bira, davki... Naš narod se je začel zavedati in... začelo je pokati in se lomiti... Vrelo je takrat (za dobe luteranizma!) v duši slovenskega naroda. In to vrenje zapišimo z zlatimi črkami v zgodovino našega na-

roda, to je jedna najlepših in najblažjih prikazni v nji... V teh časih rodila si, slovenska mati, vrlega moža, moža s toplim čutom in poštenim srcem, Primoža Trubarja. Ko se sam z orožjem nisi mogel ubraniti niti jedne pijavke (graščakov), rešiti te je hotel on z umom vsaj druge (duhovščine in katoliške cerkve!), a um se je ustavljal zaman nasilstvu. Najboljši možje so morali zapustiti domovino... Sto let si nisi opomogel iz mrtvila in ko si se zopet zbudil — našel si se v težkih sponah (katoliške cerkve!). In osvobojenje iz teh spon je tvoja najnovejša zgodovina, narod slovenski!

Nadvojvoda Karol je izgnal najboljši naše moze, Trubarja itd. iz dežele, da je iz naroda silo iztrebil idealno navdušenje za bogoslužje in za knjige v domačem jeziku...«

Po takih strašnih blodnjah vzklika »Narodove« »zgodovinar« patetično: »Vzdignite se zgodovinarji slovenski, nastopite ostro in trdo proti taki korupciji v našem zgodovinarstvu in pokažite svetu, da veste ceniti prepričanja in ideje svojih pradedov, da tudi vi razumete njihovo izpoznanje, da tisto krščanstvo, katero jim je vzelo svobodo in jih zatiralo veke in veke tako kruto, ni krščanstvo, katerega je učil naš izveličar Kristus. Večina našega naroda je v tem izpoznanju, kateremu hvala Bogu ni zapiralo svo-

jeni, da nam ne bodo donašali uspehov, kakor jih niso tudi dosedaj! Naj le sede gori, bodisi tudi osamljeni in kakor neme priče v opomin državnikom in strankam, da doli ob Adriji živi rod: pošten, cesarju udan, blag, na zaslugah za domovino bogat, in dinastičen notri do mozga — in da se ta rod mora boriti za svojo nago ekzistenco sam — zapuščen od vseh — ker državniki ne umejo ali pa nočejo poznati njega vrlin.

Rojaki! Naše položanje je skrajno neugodno in bojimo se, da se bližamo sedaj kulminaciji svoje bede. Toda zavarovati se moramo pred domnevanjem, kakor da obupujemo in kakor da bi hoteli propovedovati malodušje. Tega ne! Tega ne moremo hoteti že zato, ker verujemo v svojo bodočnost in ker se nam zdi, da se hočejo uresničiti besede, ki nam jih je rekel nekoč neki pošten Neslovenec: »Primorskim Slovonom bode prebiti še hujega, da bode potem — bolje!«

Bolje je pa vsekako, da srčno gledamo resnici v obraz: resnici, da se moramo ohraniti le sami. In ko vidimo, da nam ni pričakovati pomoči ni od zistema, ni od parlamenta, pa sklenimo račune, ki nam pravijo, da je le v medsebojni ljubezni in vstrpljivosti, v vzajemnem vspodbujanju, v boljšanju svojih duševnih kvalit, v poštenem vzgajanju v hiši domači, v pouku, vztrajnem delu za povzdigo materialnega blagostanja, v utrjanju značajev, v pospeševanju politične zrelosti — na kratko rečeno: da le v nas samih moramo iskati sredstev za ohranjenje, in pa v veri v moč pravice, dokler ne pridejo drugi časi in z drugimi časi tudi drugačni ljudje!

To pa ponavljamo še jedenkrat: naši primorski poslanci na Dunaju morajo izvajati posledice iz dejstev, ki so govorila posebnost v zadnjih dneh in ki bodo govorila dovolj glasno tudi prihodnje dni!

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. septembra.

Državni zbor ima prvo sejo 26. t. m. ob 10. uri. V tej seji bo, predsednik starosta ali pa dosedanji zbornični predsednik dr. Fuchs v posebnem govoru omenjal žalostnega dogodka v Genevi ter pozval poslance, naj izrazijo sožalje in vdanost britko izkušanemu vladarju. Volitev predsedstva je na dnevnem redu 2. seje dne 27. septembra. V sredo in četrtek poslanska zbornica ne bo imela sej, ker odpotujejo v domovino vsi češki poslanci vsled praznika sv. Vavca. Prihodnja, tretja seja bo šele v petek, 30. septembra, in na dnevnem redu te seje je volitev kvotne deputacije. — Izvrševalni odbor desnice zboruje, kakor znano, danes popoldne, parlamentarna komisija se pa snide danes zvečer ob 5. uri. Načelniki levičarskih klubov se ne snidejo v posvet danes dopo-

ludne, kakor je bilo prvotno določeno, ampak še le jutri, 24. t. m. Morda hočejo počakati sklepov načelnikov desničarskih klubov.

Parlamentarni položaj in vlada. Čim bolj se približuje čas, ko se po dolgem prestanku snidejo zopet na Dunaju državni poslanci z vseh stranij monarhije, tem bolj je vlada v skrbeh za pogodbo z Ogersko in — zase. Nadjala se je, da se bodo v najskrajnem trenutku dali omehčati gotovi levičarski elementi ter bodo opustili obstrukcijo, ki je strmoglavila že dve vladi in tudi sedanji provzročila nebroj skrbij. Toda vse zaman. Dokler ostaneta v veljavi jezikovni naredbi, dokler se nemštvu ne pripozna neomejeno gospodstvo v Avstriji, tako dolgo ni misliti na kako zboljšanje. »Fremdenblatt« in vsi oficijozni listi dan za dnem objavljajo članke, v katerih za božjo voljo rote zastopnike nemštva, naj vsaj povodom razprave o nagodbenih predlogah mirujejo, ker sicer bo vladal paragraf 14 in ostale nam bodo stare krivice. Še celo »N. Fr. Presse« in drugi njej jednaki listi razven strogo nemško-nacionalnih glasil iz gotovih razlogov in ne brez koristi hité na pomoč oficijelnim glasilom. Toda, kakor vse kaže, tudi to ne bode mnogo pomagalo. Poleg tega pa tudi na desnici ni več tako, kakor bi rada vlada. Večina slovanskih zastopnikov, izvzemši poljski klub, o katerem se menda še ni čulo, da bi bil kedaj prekrižal vladna pota, se dobro zaveda krivic, ki se že dolga desetletja godé slovanskim narodom v Avstriji, kakor tudi nebroj korakov, ki so jih razni voditelji zaman storili v dosego odpomoči. Vse to pride v poštev v odločilnem trenutku, sedaj bo prišlo maščevanje. Tako bode prišlo, da bo novo petnajsto zasedanje morda še bolj kratko, nego je bilo zadnje in razun par ministerskih zatožnic in nekaj predlogov proti jezikovnim naredbam ne bo prišla v razpravo nobena druga stvar.

Dohod Cervera v Španijo. Šele včeraj je prišel nesrečni španski admiral Cervera z zadnjim delom španske armade v Španijo. Na krovu ladije »City of Rome« se je pripeljalo 332 častnikov, 1352 mornarjev in 200 bolnikov. V Santanderu, kjer so se izkrcali, se je zbralo precejšnje število prebivalstva ter zastopniki raznih oblastev. Admiral Cervera se jim je zahvalil za pripravljene vsprejem. Ob enem je pa kazal na žalost in bolest mornarice, ki je potrta še največ vsled napačne, nepravilne sodbe v domovini. Obdolžujejo jo nečastnih dejanj, akoravno je v polni meri storila svojo dolžnost. — Admiral Cervera je takoj na to odpotoval v Madrid, poprej pa je poslal še kraljici-vladarici udanostno brzojavko.

Krečansko vprašanje in skupna akcija evropskih velesil. Kakor znano, vdeleževale so se nekaj časa sem akcije na Kreti dejanjsko le štiri velesile, namreč Rusija, Anglija, Italija in Francija. Avstro-Ogerska in Nemčija pa

sta se letošnjo spomlad odtegnili direktnemu posredovanju. Sedaj je pa italijanske zunanje ministerstvo razposlalo okrožnico na vseh šest evropskih kabinetov, v kateri se zopet ogreva za skupno akcijo vseh evropskih velesil. — Italijanska vlada predlaga, naj se pri turški vladi stori skupni korak ter od nje zahteva, da v kratki, določeni dobi odzove svoje uradnike in vojake z otoka. Nasprotno pa naj bi se velesile zavezale, da bodo varovale suvereniteto sultanovo nad Kreto ter življenje in imetje krečanskih mosleminov. Ako bi se sultan upiral temu predlogu, posvetovati se morajo velesile o sredstvih, s katerimi bi bilo možno dospeti do zaželenega cilja. Vprašanje pa postaje tem resneje, ker izjavlja izvrševalni odbor krečanske narodne skupščine, da ne more več prevzeti odgovornosti za ohranjenje miru mej vstasi, dokler v mestih naseljeno turško druhal vsestransko podpira turško uradništvo in vojaštvo. Predsednik tega izvrševalnega odbora Sfakianaki dostavlja, da hoče sicer skrbeti za red mej vznemirjenim krščanskim prebivalstvom in prosi admirale dovoljenja, da sme sklicati narodno skupščino ter ji pojasniti sedanji položaj. Odgovori na zgoraj omenjeno okrožnico italijanskega zunanjega ministra še niso došli, sploh je pa prav malo nade, da bi tak korak bil kaj bolj uspešen, kakor vsi dosedanji poskusi.

Deželni zbor goriški.

Dne 19. septembra je zopet zboroval deželni zbor goriški. K seji je prišel prevzvišeni knez in nadškof dr. Jakob Missia, deželni poslanci slovenski in italijanski. Vlado je zastopal dvorni svetnik Bosizio.

Pred otvorjenjem seje je knez-nadškof podal roko posameznim slovenskim poslancem, ki so se mu predstavili. Na italijanski strani se je to godilo po seji.

Ob 5. uri zvečer je odprl sejo deželni glavar grof Coronini. Ko je začel govoriti, so vstali vsi poslanci, ki so bili v prazničnih črnih oblekah. Stojé so poslušali govor predsednika. Govoril je o umoru naše cesarice. Začetek in konec govora je bil italijanski, v sredi slovenski. Slovenski del govora je omenil, da vesele in žalostne dogodbe vselej tesno združijo vse narode v čutilih udanosti in zvestobe do presv. cesarja in Njegove hiše. Deželni zbor je sklenil sožalno brzojavko cesarju. Nato je bila seja zaključena v znamenje žalosti.

Dne 21. je bila zopet seja. Na dnevnem redu je edina točka: Predlog deželnega odbora zastran proslave 50letnice vladarstva našega presvetlega cesarja.

Mesto ob 5. se je seja otvorila še le ob 6 $\frac{1}{2}$. Deželni odbor, to je dr. Pajer, je namreč sestavil adresu v tako liberalnem zmislu, da jej Slovenci niso mogli pritrditi. Po daljšem pogajanju se je

jih poštenih in dovetnih src, prestopilo na stran onih, ki so se borili takrat v celi Evropi proti nezaslišani korupciji v osrčju katoliške cerkve za pravo krščansko bratoljubje. Žalostno, prežalostno bi bilo, ako se naš narod ne bi bil takrat z dušo in telom zavzel za vse te svetle (krivoverske) idejale, za čisto bogočastje (luteranizem) proti hinavščini (katoliški veri), za veljavo svojega jezika v cerkvi itd. Bodimo ponosni na to: zavzel se je in zavzel se bo zopet za vse to, kakor hitro bo priložnost... Na telesu katoliške cerkve ostane pa vedno čudna rana, da zanikuje enakopravnost jezikov...«

To je najnovejši izrodek »Narodovega« so-trudnika Sl. Kr.-a! Odkrito povemo, da tako besnega in do skrajnosti lažnjivega, obrekljivega spisa zoper katoliško cerkev v slovenskem jeziku še nismo čitali. V istih vrstah se naravnost trdi, da krščanstvo je za človeka največja nesreča, izreka se obžalovanje, da smo se Slovenci sploh kdaj pokristjanili, obžalovanje tudi, da se naš narod ne poluterani. Z drznim čelom je zapisano črno na belem, da naš narod bi bil vrl, ko bi rajše poginil, nego zatajil svoje versko prepričanje, »namreč poganstvo, oziroma luteranstvo, »ako je vtemeljeno v njegovem narodnem značaju.« Neposredno sledi iz tega diabolčna želja: bolje bi bilo, da slovenskega naroda sploh ni na svetu,

nego da je katoliški. Katoliška vera se identifikuje s hinavščino, s pijavko, z zavistjo, z lažjo, s sleparijo; njej se očita tiranstvo, suženjstvo, krivičnost, razuzdanost: sploh vse, kar si moremo hudega in grdega misliti. — Poganstvo, oziroma luteranstvo se slavi kot »čisto bogočastje«, kot bratovstvo, kot največja sreča za narode, tudi za naš slovenski narod! Doba poganstva se slavi kot »doba pravega junaštva«, kot »doba svobode«; doba krščanstva se proglašá naravnost kot »doba suženjstva«, doba luteranskih bojov se imenuje »doba bojov za pravico«. — In kar je najhujše, najdrznejše: tu se nam brez ovinkov pové, da se mora delati na to, »da se slovenski narod, kakor hitro bo priložnost, z dušo in telom zopet zavzame za svetle idejale poganstva in luteranstva, da najnovejša zgodovina slovenska je: osvobojenje iz katoliških spon!«

Cesarji, kakor Neron, Domicijan, Decij, Dioklecijan, Julijan i. dr. se imenujejo najboljši in najskrbnejši le zato, ker so preganjali krščanstvo in med Slovenci so bili »najboljši možje doslej tisti, ki so se najsilneje ustavljali krščanstvu, ker krščanski uk je poguben za obstoj države, izpodkopáva socijalni temelj...« Po krščanstvu se je začelo suženjstvo, in slovenski kmet je zabredel v toliko revo samo zato, ker je

— kristijan in celo katoličan! Zato, pravi »Slov. Narod«, se mora doba luteranizma zapisati z zlatimi črkami v slovensko zgodovino, in »zlata doba« se mora čim preje zopet povrniti!

Tako je »Narodovo« evangelije ta teden! »Custos, quid de nocte?« — Slovenci, kam smo že prišli? Pomislimo, pri čem da smo, ker ta izbruh peklenske želje po krivoverstvu, po poganskem mišljenju in življenju med Slovenci ni prazna šala, to je resna beseda; in da jej bo sledilo primerno dejstvo, na to se z »Narodove« strani vstrajno in sistematično dela.

In mi?

Sicer vsak trezen človek lahko takoj uvidi piramidalno laž in neumnost, ki nam reži nasproti iz istih besed. A ker se je, žal, tudi pri nas že mnogokrat pokazalo, da »sei eine Sache noch so dumm, sie findet doch ihr Publicum«, zato vsaj nekoliko odgovarjamo na ista besna očitanja, na te najnovejše infamne laži. Sicer vemo že naprej, da »Naroda« samega tudi to ne bo poboljšalo; skušnja namreč uči, da v mlinu se dvakrat pové, »Narodu« v uho pa četudi se stokrat zakliče ali zatrobi, je vse zastoj. Drži se namreč navodila, katero je njegov šef nekdanj povedal, da včasih navlašč to vidijo in slišijo, česar noben drug ne vidi in ne sliši, včasih pa nič ne vidijo in ne slišijo, ker nočejo videti in slišati, čeprav je celemu svetu očitno znano. Sledeče vrstice torej le tistim, ki so še količkaj dobre volje!

toliko preuredila, da so jej pritrdili tudi slov. poslanci, dasi jim ni popolnoma ustrezala. V zboru je bila tedaj sprejeta soglasno brez debate. V seji so bili navzoči vsi poslanci oboje narodnosti in knez-nadškof.

V tej seji je predsednik tudi prebral odgovor Nj. Veličanstva na sožalni telegram prejšnje seje. Odgovor je bral v obeh deželnih jezikih. Po vsprejeti adresi je predsednik grof Coronini zopet enkrat poslance slov. pozival Nj. Veličanstvu vskliniti »živio«.

Dnevni red teh dveh sej je bil tedaj tako prirejen, da je bil omogočen vstop tudi slovenskim poslancem. Občinstvo je bilo jako radovedno, pridejo li tudi slovenski poslanci. To pa tem bolj, ker je mislilo, da pridejo na dnevni red tudi stvarne obravnave, ki pa so pridržane za tretjo sejo.

Tretja seja je napovedana na petek. Toda slovenski poslanci se ne bodo udeležili seje, ako se jim poprej ne dá zagotovilo, da se jim spolnijo najnujnejše zahteve.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. septembra.

(Izjava.) Na vvodnem mestu objavljamo izjavo vodstva katoliško - narodne stranke, v kateri naznanja svoje mnenje, da slovenskim zastopnikom treba izstopiti iz vladne večine, ker je vlada vzlasti v zadnjem času pokazala, da s Slovenci sploh ne računa. O tej izjavi jutri obširneje spregovorimo.

(K položaju.) Tržaška »Edinost« je včeraj ponatisnila odstavek našega uvodnika od srede ter dostavila: »To je na suho povedano: ven iz večine! A mi bi popolnili ta izvajanja še v toliko, da ne le narodno-gospodarski oziri silijo, da se naši poslanci osvobodijo iz spon, ampak tudi narodni in politični oziri. Postopanje vlade v zadnjih časih ne dopušča več dvoma o nje mišljenju nasproti Slovencem, a ravno danes donša poluradni »Mattino« brzojavko z Dunaja, iz katere je razvidno, da se je grof Thun o presojanju zadnjih dogodkov na Primorskem postavil na skrajno italijansko stališče. Ako so podatki »Mattinovi« resnični, in ako ostale skupine desnice soglašajo z grofom Thunom, potem morajo vedeti hrvatski in slovenski poslanci, kaj zahteva od njih samoljubje in narodna čast. Nikakor ne smejo delati, česar izobražen človek ne dela v navadnem javnem življenju: da ne silijo tja, kjer jih nočejo ali pa bijih hoteli rabiti le za popolnitev števil o glasovanjih«. Vzrokov je v izobilju, ki silijo naše poslance do odločivnega koraka, kakor svedoči izjava na prvem mestu.

(Najnovejši vseslovenski program.) V včerajšnjem »Narodu« razklada nek političen talent L. liberalne vrste svojo posebno državniško modrost. Zaključek nad vse vladnega članka je, da je edina naloga »Slovanske kršč. narodne zveze« skupaj ostati in Čeha podpirati! Res krasna politična modrost. Naše ljudstvo, ki se mora boriti za svoj obstanek, je svoje poslance zato na Dunaj poslalo — da skupaj ostanejo in Čeha podpirajo. To je najnovejši vseslovenski program naših liberalcev. Da s takimi otrobi ne bomo polemizovali, nam ne more nihče zameriti. Uboga »narodna« recte »Narodova« »inteligenca«, ki mora take nesmisli požirati! Za nas je v teh resnih časih ta neprosto voljna humoristika pravo razvedrilo in zato se veselimo, da hoče »Narodov« političen talent svoje članke še nadaljevati.

(Politični talenti!) Včerajšnji »Narodov« uvodnik, kojega duševni nivo je zgoraj označen, je poleg neprosto voljne humoristike zanimiv še v drugem oziru. »Politični talent«, ki je navedeni članek pregrešil, zadira se prav nesramno v našo delegacijo in bagatelizuje duševne zmožnosti naših poslancev na način, ki mora razveseliti vsacega sovražnika slovenstva. Kako bode to zopet Schwegelnu dobro delo in kako bode zopet svojemu prijatelju Tavčarju hvaležen! Le tako naprej, nam to gotovo ne bode škodilo. Seveda, na Slovenskem sta le dva politična talenta: Schwegel in Tavčar. Našla sta se in to je sreča!

(Sadna razstava na Dunaji.) Kmetijska družba nas prosi objaviti, da je ravnateljstvo dunajske

jubilejske razstave danes družbo telegrafsko obvestilo, da bo mesto od c. kr. pomološkega društva odpovedane jubilejske sadne razstave se vršila od 1. do 9. oktobra vendar le razstava sadja, in sicer v okviru obstoječe razstave v Praturu. Kdor se hoče udeležiti te razstave, naj se takoj neposredno prijavi pri ravnateljstvu jubilejske razstave na Dunaju (v Rotundi).

(Deželni odbor kranjski) bo oddajal meseca oktobra t. l. bike-plemenjake belanske-pincegavske (cikaste) pasme, kakor tudi nekaj sive pasme proti povračilu polovice nakupnih stroškov, in sicer v prvi vrsti občinam, v drugi vrsti pa tudi zasebnim živinorejcem. Prošnje za bike naj se pošljejo do 6. oktobra t. l. deželnemu odboru kranjskemu v Ljubljani. Vsaki prošnji je priložiti tudi 10 gld. predplačila, kateri znesek se pa dotičnemu vrne, če se mu bik ne podeli.

(Ljubljanska efektna loterija.) Javno žrebanje srečk loterije, katero je Njegovo Veličanstvo presvitli cesar deželnemu stolnemu mestu Ljubljani najmilostneje dovoliti blagovolil, vršilo se bode nepreključno dné 4. oktobra letos ob šestih zvečer ob intervenciji občinskega sveta v mestni dvorani. Ker se bode to žrebanje že v nekih dnéh vršilo, utegne nakupovanje srečk sedaj tem živahneje postati, ker je ta loterija, ki ima 2700 glavnih in pristranskih dobitkov v vrednosti 100.000 kron, nenavadno bogato opravljena in se glavni dobiček na željo onega, ki ga bode zadel, tudi v gotovini izplača. Srečke po kroni dobiti je v vseh c. kr. tobačnih trafikah, loterijskih kolekturah in menjalnicah.

(Koledar katol. tiskovnega društva za l. 1899) je izšel in se razpošlje brezplačno in franko vsem društvom, tudi onim, kateri so nekoliko zastali z letnino, ker odbor upa, da kmalu zamujeno popravijo. Brezplačno prejmo lepo knjižico tudi oni, ki vnovič pristopijo društvu. Neudom je elegantno vezan koledar na prodaj v »Katoliški bukvarni« za 1 gld. 20 kr.

(Slovensko gledališče.) V petek se bo prvič igrala na slovenskem odru Bissonova veseloigra v 3 dejanjih »Gospod ravnatelj.« V tej satirični, v Parizu se vršči veseloigri imajo glavne vloge g. režiser Inemann kot De La Mare, gospa Polakova kot vdova Luzana in gosp. R. Deyl kot pošteni in vsako protežiranje sovražči ministerski uradnik Lambertin. »Gospod ravnatelj« je stalno na repertoarju dunajskega dvornega gledališča. — V nedeljo se bo igrala 5 dejanjska narodna igra s petjem »Jurčkove sanje.« Igro je spisal velezaslužni češki igralec K. Tyl, čegar 90. rojstveni dan praznujejo Čehi prav sedaj. Glavno ulogo ima v tej slovenskim razmeram primerno prirejeni narodni igri novangaževani komik, gosp. Vladimir Housa iz Prage in poleg njega gospa Polakova. — Prihodnji teden pa se uprizori velika Verdijeva opera »Aida«.

(Občinski svet ljubljanski) sinoči ni bil sklepčen; prihodnja seja bode začetkom oktobra.

(Odlikovanje.) Presvetli cesar je podelil orožniškemu poveljniku v Ljubljani, podpolkovniku A. Smole - tu viteški križec Franc Jožefovega reda.

(Volila.) Nedavno v Kranju umrla gospa Schiffrer je volila mestni cerkvi 2000, bolniškemu zakladu in dijaški kuhinji po 500 gld.

(Poštna služba.) V Karlovcu med Laščami in Novo vasjo so 20. t. m. vpeljali pošto oddajališče.

(Ogenj.) Iz Kostanjevice, 22. sept.: Današnji dan bil je za našo občino dan velike nesreče. Lansko leto 30. decembra je uničil požar devet gospodarskih poslopij. In danes zjutraj okoli 9. ure je bilo v kratkem času vpepeljenih dvanaest hiš z vsemi gospodarskimi poslopji. Kako je ogenj nastal, se ne vé. Ljudje so bili vsi na polju, zato jim je zgorelo tudi žito in drugi pridelki, katere so ravnokar pospravili. Sedaj je največja suša pri nas. Oštrčani pa že takó nimajo vodé, ker hodijo skoro uro daleč ponjo. Gasili so z gnojnico, a v silni vročini ni pomagalo ničesar. Hiše so bile vse lesene, zato ni ostalo drugega kot gola peči. Še od lanskega požara so ostali zidovi, ker ljudje nimajo denarja, sedaj je pa ogenj uničil še sosedo, pri katerih so bili lanske pogo-reli naseljeni. Vas je popolnoma opustošena. Ker je beda res velika, ljudje sami pa reveži, zato potrkam na usmiljena srca, naj bi s kako pod-

poro pomagala našim ubogim Oštrčanom. Vsak najmanjši dar hvaležno vzprejememo.

(Na mariborski gimnaziji) je letos vpisanih 543 učencev; v osmem razredu jih je 48, v prvem 125, v slovenskem oddelku 78.

(Obsojen) je bil dné 18. t. m. v Celju znani tamošnji nemški odvetnik dr. Stepischnegg na 150 gld. globe, eventualno na 10 dni zapora. Letošnje poletje je namreč slovensko akad. društvo »Triglav« priredilo izlet v Celje in Šoštanj. Pri tej priliki so celjski nemški omikanci kričali in razsajali, da je policija morala nekatere dejati v luknjo. Menda slučajno pride mimo Wolfov tast dr. Stepischnegg ter »ogorčen« ugovarja, češ, da je policija pristranska. Mož je v svoji nemški jezi pozabil na določbe § 312 in 314 kaz. zakona.

(Na Dobrni) so pri zadnjih občinskih volitvah v vseh razredih zmagali narodnjaki.

(Iz lavantinske škofije.) Č. gosp. I. Zupanič, župnik pri sv. Ožbaltu, je dobil župnijo v Gotovljah, č. gosp. I. Kitak župnijo v St. Martinu za Dreto.

(Atentati na vladarje) so se silno razmnožili od usodnega leta 1848 sem. Njih število v zadnjih 50 letih nas napolnjuje s strahom in grozo. 1848. leta meseca junija: zavratni napad na pruskega princa (poznejšega cesarja Viljema) v Mindenu; 1849. leta so ubili Pelegrina Rossi-ja in več ministrov; 1852. leta zavratni napad na angleško kraljico; v Marzilji so izumili peklenški stroj o priliki popotovanja Napoleona III.; leta 1853 je Oger Libeny napadel avstrijskega cesarja; 1864. leta je bil umorjen vojvoda Parmski; leta 1855 je Pianori streljal na Napoleona; 1856. leta se je izvršil zavratni napad na špansko kraljico Izabelo, Apesilao Milano je napadel Ferdinanda II., kralja napoljskega; 1857. leta je bila druga zarota zoper Napoleona; 1858. leta zarota Orsini-jeva; 1862. leta je dijak Becker v Badenu dvakrat streljal na pruskega kralja, ne da bi ga zadel; dijak Brucios je streljal na grškega kralja; 1865. leta je bil umorjen Lincoln, predsednik Zjedinjenih držav; 1867 umorjen Lopez, predsednik v Montevideu; 1868 umorjen srbski princ Mihael; 1871 je bil zavratni napad na španskega kralja Amadeja; 1872 je bil umorjen predsednik republike Peru; 1873 umorjen bolivijski predsednik; 1875 umorjen predsednik ekvatorske republike; 1877 umorjen paraguaiski predsednik; 1878. l. 11. majnika je napadel Hödel cesarja Viljema I.; 2. jun. je streljal Nöbling na istega cesarja in ga ranil; 25. oktobra je Moncasi napadel španskega kralja.

(Konec slédi.)

Gospodarska organizacija.

Hranilnica in posojilnica v Poljanah nad Škofjo

Loko imela je v mesecu avgustu sprejemkov gld. 7450.41
izdatkov » 7201.35
tedaj denarnega prometa » 14651.76

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 3962.50, vzdignilo pa gld. 1330.77 in je stanje hranilnih vlog gld. 150.033.47.

Posojil se je dalo gld. 5820.—, vrnilo pa gld. 280.— in je stanje gld. 81.597.—.

Naloženega denarja ima posojilnica gold. 79.306.26.

Članov ima posojilnica 223.

Hranilnica in posojilnica v Mirnu pri Gorici

imela je v mesecu avg. sprejemkov gld. 766.37
in izdatkov » 460.12
tedaj denarnega prometa » 1226.49

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 187.—, vzdignilo pa gld. 200.— in je stanje gl. 3.620.90.

Posojil se je dalo gld. 240.—, vrnilo pa gld. 132.40 in je stanje gld. 5.820.60.

Članov ima posojilnica 74.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 23. septembra. Izvrševalni odbor desnice je imel danes sejo. Vdeležili so se je vsi načelniki desniških klubov, mej drugimi tudi načelnik slovanske krščanske narodne zveze posl. Povše. Načelnik Javorski je skušal pomiriti posl. Povšeta zaradi netaštosti, ker ga ni povabil že k prvi seji. Pravega razloga ni vedel zato navesti nobenega. V klubu slovanske kršč. narodne zveze so Rusini, Slovenci in pravaški Hrvati zelo nezadovoljni ter hočejo iz-

stopiti iz vladne večine, ker se nič ne ozira na koristi od njih zastopanih narodov. Pravijo, da še nobena vlada ni tako prezirala Slovencev, kakor sedanja. Zmernejši člani kluba pogovarjajo te nezadovoljne poslance, češ, da sedaj gre zadati smrtni udarec obstrukciji. O tem bo razgovor danes popoldne, ko ima zveza shod članov svoje parlamentarne komisije.

Dunaj, 23. septembra. „Wiener Zeitg.“ objavlja cesarjevo lastnoročno pismo z dne 20. t. m. na zunanjega ministra grofa Goluhovskega, v katerem se naznanja, da je presvetli cesar na predlog grofa Goluhovskega imenoval najvišjega dvornika pokojne cesarice, grofa Bellegarde kanclerjem Elizabetinega reda. Pismo na grofa Bellegarde slove: V hvaležni spomin na izredne zasluge, zvestobo in udanost, ki ste jo skazovali pokojni cesarici dolgo vrsto let, in želeč, da se še bolj pokaže tesna vez po Meni ustanovljenega Elizabetinega reda do Moje, iskreno ljubljene, sedaj v Bogu počivajoče gospe soproge, sem se odločil, imenovati Vas, poslednjega najvišjega dvornika Nj. Veličanstva, prvim kanclerjem Elizabetinega reda.

Dunaj, 23. septembra. Schönerer hoče predlagati, da državni zbor počasti spomin Bismarkov.

Pariz, 23. septembra. V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da se je radi Picquardove afere vnel prepir mej ministerskim predsednikom Brissonom in novim vojnim ministrom. Govori se, da jeden teh dveh odstopi.

Pariz, 23. septembra. Radikalni listi najostreje napadajo vojnega ministra Chanoine in pariškega poveljnika generala Zurlinden, ker sta izročila Picquarda generalnemu štabu. Poslednjega so odvedli sinoči iz civilne ječe v vojaški zapor Cherchemidi.

Pariz, 23. septembra. „Figaro“ poroča: Stotnika Delabie je napadel predvčeranjim dopoldne na cesti v Lille 24letni mizarski pomočnik Vallin. Ustrelil je petkrat nanj in ga nevarno ranil. Zločinec, katerega so ta-

koj prijeli, je izjavil, da je izvršil čin radi tega, ker sovraži armado.

Madrid, 23. septembra. Kraljica je pomilostila vse kaznjence, ki so se udeležili zadnje vojske kot prostovoljci. — Ko bo podpisana mirovna pogodba, najame vlada posojilo pri Rothschildu v znesku 4 do 5 milijonov funtov.

London, 23. septembra. Mej Kino in Rusijo se je sklenila tajna pogodba glede Port Artur in Talien-Wan, ki je za Rusijo jako ugodna.

Umrli so:

20. septembra. Albina Kerhin, revidenta hči, 7 mesecev, Tržaska cesta 20, catarrhus intestinalis.

21. septembra. Leopoldina Marjeta Mohar, uršulinka, 85 let, Kongresni trg 17, ostarelost. — Franc Verbič, delavca sin, 20 mesecev, Cesta na loko 13, črevesni katar. — Avgust Plevnik, sprevodnika sin, 1 mesec, Vodmat 13, črevesni katar.

V hiralnici:

20. septembra. Marija Kame, šivilja, 34 let, metroearcinoma.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
22	9 zvečer	735.9	15.5	sl. jug	jasno	
23	7 zjutraj	735.0	11.0	sr. svzh.	jasno	0.0
	2. popol.	732.8	24.5	sr. jzah.	del. oblač.	
Srednja večerajšnja temperatura 15.6°, za 1.7° pod normalom.						

Pekarija in slaščičarna

Jakob Zalaznik

na Starem trgu št. 21.

priporoča sl. občinstvu najfinejši kruh, in sicer:

Masleni kruh, najfinejši po 24 kr. kilo
Kruh II. vrste 18 „ „
„ III. „ 14 „ „
kakor tudi ržen in drugih vrst kruh.

Na zahteve pošilja kruh na dom trikrat na dan.

V slaščičarnici

se dobivajo vsak dan sveži orehovi kifelci (Nusskipfeln), pinca in razno drugo najfinejše pecivo za vino in čaj.

Št. 30534.

666 1-1

Razglas.

V smislu izvršitvenih določil k statutu za jubilejsko spominsko svetinjo se bodo za vojaštvo in orožništvo namenjene jubilejske spominske svetinje nastopno razdelile:

a) aktivnemu in rezervnemu moštvu vseh kardel in naprav, potem umirovljencem in invalidom po dotičnih poveljstvih;

b) iz vojske neposredno izstoplim osebam po dotičnem nadomestnem okrajnem poveljstvu, v čegar okrožji iste bivajo;

c) vsem onim, ki so iz deželne brambe izstopili, po domobranskem okrajnem poveljstvu, v čegar okrožji isti bivajo;

d) mirovnino uživajočim žandarmom, potem onim, ki so iz orožništva izstopili, izvemši osebe, katere so stopile v vojsko, mornarico ali deželno brambo, po onem orožniškem deželnem poveljstvu, v čegar okrožji isti bivajo, če pa so v inozemstvu, po onem orožniškem deželnem poveljstvu, v čegar okrožje so isti pristojni.

Pod a) navedene osebe dobé jubilejske spominske svetinje ne da bi se zglašile, pod b) c) in d) navedene osebe pa se morajo radi svetinj od 26. septembra do 5. oktobra t. l. mej uradnimi urami v vojaški razvidnici podpisanega magistrata ustno ali pismeno zglašiti ter zglasilo vstopno listino (odpustnico, izpustno izstopno izkaznico) priložiti ter bivališče naznaniti.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 19. septembra 1898.

Dunajska borza.

Dne 23. septembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 80 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 „ 65 „
Avstrijska zlata renta 4%	121 „ 25 „
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 „ 25 „
Ogerska zlata renta 4%	119 „ 65 „
Ogerska kronska renta 4%, 200	98 „ 15 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	906 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	353 „ 75 „
London vista	120 „ 15 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 90 „
20 mark	11 „ 77 „
20 frankov (napoleonor)	9 „ 53 1/2 „
Italijanski bankovci	44 „ 15 „
C. kr. cekini	4 „ 68 „

Dne 22. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158 „ 75 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 „ — „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 35 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 „ — „
Dunavske vravnjavne srečke 5%	131 „ — „
Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	109 „ 50 „
Posojilo goriškega mesta	112 „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 50 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „ 30 „
Prijolitetne obveznice državne železnice	— „ — „
„ „ južne železnice 3%	178 „ 50 „
„ „ južne železnice 5%	127 „ 35 „
„ „ dolenskih železnic 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. 30 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 „ 25 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 „ 25 „
Salmove srečke, 40 gld.	82 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	80 „ 20 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 „ — „
Ljubljanske srečke	22 „ 50 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	155 „ 50 „
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3395	— „ — „
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	429 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	74 „ 25 „
Splošna avstrijska stavbinska družba	109 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	165 „ 75 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	169 „ — „
Papirnih rubljev 100	127 „ 50 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.

IVAN KREGAR

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta 8,
poleg Alojzijevega

priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in dobrotnikom v najna-
tančnejše izdelovanje

monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakljev,
svečnikov, lestencev,
križev itd. 764 46

iz najboljšje kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Posojilnica v Ribnici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo

uradovale bode s 1. oktobrom 1898 pričenši

vsaki ponedeljek od 9. do 12. ure
dopoldne, ter 664 1-1

vsaki torek od 9. do 12. ure dopoldne
ter od 3. do 5. ure popoldne.

Kinematograf

v steklenem salonu kazine
663 3 (vhod skozi vrt)

Danes in vsak dan ob 5., 6., 7., 8. in 9. zv.
V soboto in nedeljo tudi ob 10. in 12. uri
dop. in ob 4. uri popoldne

izredne predstave.

Podobe so velike 30 □ metrov.

Vstopnina 20 kr. Otroci in vojski do na-
rednika 10 kr. — Vsi sedeži so prosti.

Zavod

za 320 26-11

umetno slikarstvo na steklu.

B. ŠKARDA

v BRNU.

Sedemkrat odlikovan
s prvimi nagradami.

Specijalni zavod

za
slikanje na cerkvena okna
v vsakem slogu in izdelavi.

Ceniki, troškovniki,
načrti, škeice in
vsakoršen strokovni na-
svet brezplačno.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila

v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.